

Teza: przekroczenie granic wolności pisma

Zawarcie przez radcę prawnego w piśmie adresowanym do zarządu spółki z o.o. sformułowania: „(...) nie rżnąć głupa, bo ta metoda na tym poziomie abstrakcji jest bezcelowa” stanowi delikt dyscyplinarny.

Sygn. akt WO-75/19

ORZECZENIE

z dnia 18 czerwca 2019 r.

Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: S WSD Jacek Będkowski

Sędziowie: S WSD Adela Fischer, S WSD Jolanta Ruszczak - sprawozdawca

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego B. B.

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2019 r. w Warszawie na rozprawie sprawy radcy prawnego F. W. (1) (KT- (...))

obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115), art. 6 ust. 2, art. 30 i art. 31 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (Załącznik do Uchwały Nr 5/2007 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego)

na skutek odwołania obwinionego radcy prawnego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 5 marca 2019 r. w sprawie Sygn. akt: D 124/X/19

orzeka:

1.

uchyla pkt. 1 i 2 orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 5 marca 2019 r. Sygn. akt D 124/X/19 i w tym zakresie umarza postępowanie;

2.

utrzymuje w mocy pkt.3 orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 5 marca 2019 r. Sygn. akt D 124/X/19;

3.

zasądza od Obwinionego koszty postępowania odwoławczego w zryczałtowanej wysokości 1200,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc dwieście) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Na skutek skargi Naczelnika Urzędu Skarbowego w Raciborzu oraz pisma Sądu Rejonowego w Gliwicach zostało wszczęte postępowanie dyscyplinarne w sprawie radcy prawnego F. W. (2).

W dniu 4 lutego 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach, skierował wniosek o ukaranie radcy prawnego F. W. (2) (wpis KT- (...)) obwinionego o to, że:

1. W piśmie sporządzonym w Raciborzu, datowanym na 16 marca 2014 r. skierowanym do Izby Skarbowej w Katowicach, złożonym w dniu 17 marca 2014 r. w Urzędzie Skarbowym w Raciborzu - użył sformułowania cyt. : „Lenistwo, brak większego zainteresowania sprawą, formułowanie niedorzecznych pytań do organu niemieckiego, niechęć do rzetelnego zbadania istotnej okoliczności, (...) przekracza ... możliwości intelektualne nie tylko urzędników ale i tego kto zaskarżoną decyzję podpisał, „(..) niechęć, brak woli i nonszalancja pracowników Urzędu Skarbowego w Raciborzu” - użył zwrotów : „wypociny”, „dziki kraj”, „lenistwo, nieuctwo i niekompetencja autorów decyzji” ,

to jest popełnił przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (t. j. Dz. U. Nr 10 z 2010 r. poz. 65 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2, art. 30 i art. 31 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (Uchwała Nr 5/2007 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

2. W piśmie sporządzonym w Raciborzu dnia 21 marca 2014 r. skierowanym do Izby Skarbowej w Katowicach, a złożonym w dniu 21 marca 2014 r. w Urzędzie Skarbowym w Raciborzu, radca prawny użył, uważanego za obraźliwy zwrotu: „jakim trzeba być tępym” w stosunku do urzędników Urzędu Skarbowego w Raciborzu, nie dbając o godność zawodu i powagę osób i instytucji wobec których radca prawny wykonywał czynności, zawodowe to jest popełnił przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (t. j. Dz. U. Nr 10 z 2010 r. poz. 65 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2, art. 30 i art. 31 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (Uchwała Nr 5/2007 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

3. W piśmie sporządzonym w Raciborzu, datowanym na dzień 15 września 2014 r. adresowanym do Zarządu Spółki z o.o. „ HS Logistyka” w Raciborzu i przekazanym do wiadomości Sądu Rejonowego X Wydział Gospodarczy KRS w Gliwicach użył uważanego powszechnie za obraźliwy zwrot cyt. : „(...) nie rznąć głupa”, bo ta metoda na tym poziomie abstrakcji jest bezcelowa.”

to jest popełnił przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (t. j. Dz. U. Nr 10 z 2010 r. poz. 65 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2, art. 30 i art. 31 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (Uchwała Nr 5/2007 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 1 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach orzeczeniem z dnia 5 marca 2019 r. Sygn. akt D 124/X/19 uznał obwinionego winnym zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych za co wymierzył obwinionemu :

- za przewinienie opisane w pkt. 1 wniosku o ukaranie, karę nagany z ostrzeżeniem,
- za przewinienie opisane w pkt. 2 wniosku o ukaranie, karę nagany z ostrzeżeniem,
- za przewinienie opisane w pkt. 3 wniosku o ukaranie karę upomnienia

i obciążył obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 2.500,00 zł.

Odwołanie od powyższego orzeczenia w dniu 9 kwietnia 2019 r. (wpływ do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w Warszawie) złożył obwiniony zarzucając orzeczeniu rażące naruszenie art. 6 w zw. art. 117 § 2 k.p.k. poprzez rozpoznanie sprawy pod jego nieobecność mimo właściwego usprawiedliwienia przyczyn nieobecności i złożenia wniosku o nieprzeprowadzanie jakichkolwiek czynności pod jego nieobecność, a tym samym pozbawienie

obwinionego możliwości obrony. W uzasadnieniu odwołania dodatkowo podniósł zarzut przedawnienia czynów opisanych w pkt. 1 i 2 zaskarżonego orzeczenia.

Obwiniony wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

- zwany dalej „sądem odwoławczym” - uznał zarzuty obwinionego częściowo za zasadne.

Sąd odwoławczy w całości podziela i uznaje za własne poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach - zwanym dalej „sądem okręgowym” - ustalenia faktyczne.

Skarżący podniósł zarzut przedawnienia czynów opisanych w pkt. 1 i 2 zaskarżonego orzeczenia sądu okręgowego.

Sąd odwoławczy po dokonanej analizie akt sprawy stwierdził, że po wydaniu orzeczenia z dnia 5 marca 2019 r. przez sąd okręgowy, nastąpiło przedawnienie karalności przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez radcę prawnego określonych w punktach 1 i 2 orzeczenia sądu okręgowego.

Zgodnie z art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115) w razie wszczęcia postępowania przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1 (upłynęło trzy lata od popełnienia przewinienia), karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat, a w przypadkach przewinienia nadużycia wolności słowa i pisma, o których mowa w art. 11 ust. 2 - trzy lata.

Porównanie przez sąd odwoławczy dat popełnienia przypisanych obwinionemu przewinień dyscyplinarnych z pkt. 1-16 marca 2014 r., z pkt. 2 - 21 marca 2014 r. wskazuje, iż karalność w/w przewinień dyscyplinarnych ustala w pkt. 1 orzeczenia sądu okręgowego - 16 marca 2019 r., w pkt. 2-21 marca 2019 r. Przedawnienie karalności nastąpiło już po wydaniu orzeczenia sądu okręgowego, które zapadło w dniu 5 marca 2019 r.

Wobec powyższego w powyższej sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa określona w art. 17 § pkt. 6 k.p.k. w związku z art. 74¹ ust. 1 pkt. 1 ustawy o radcach prawnych, która stanowi, że nie wszczynają się postępowania, a wszczęte umarza, gdy nastąpiło przedawnienie karalności.

Sąd odwoławczy stwierdził, że w sprawie występuje bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt. 9 k.p.k., która skutkować musi uchyleniem zaskarżonego orzeczenia w pkt. 1 i 2 i koniecznością umorzenia postępowania. Bowiem jak stanowi art. 439 § 1 pkt. 9 k.p.k. gdy zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt. 5, 6 i 8-11 k.p.k. to niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybień na treść orzeczenia, uchyla się zaskarżone orzeczenie.

Wobec ustalenia przez sąd odwoławczy, że w sprawie nastąpiło przedawnienie karalności skutkujące uchyleniem pkt. 1 i 2 orzeczenia sądu okręgowego i umorzeniem postępowania, sąd odwoławczy uznał za zbędne w tym zakresie rozpatrywanie pozostałych zarzutów obwinionego dotyczących pkt. 1 i 2 orzeczenia sądu okręgowego.

Wobec powyższego, na podstawie art. 17 § 1 pkt. 6, art. 439 § 1 pkt. 9, art. 437 § 1, art. 456 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 74¹ oraz art. 62 ust. 1 ustawy o radcach prawnych sąd odwoławczy uchylił pkt. 1 i 2 orzeczenia sądu okręgowego i w tym zakresie umorzył postępowanie.

Sąd odwoławczy natomiast utrzymał w mocy pkt. 3 orzeczenia sądu okręgowego uznając je za zasadne.

Skarżący w odwołaniu podniósł zarzut rażącego naruszenia przez sąd okręgowy art. 6 w związku z art. 117 § 2 k.p.k. poprzez rozpoznanie sprawy pod jego nieobecność mimo właściwego usprawiedliwienia przyczyn nieobecności, a tym samym pozbawienia obwinionego możliwości obrony. Obwiniony podaje, że w dniu 26 lutego 2019 r. wysłał na adres Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Katowicach usprawiedliwienie wraz z dokumentacją lekarską. Skarżący

niniejszego pisma wraz z potwierdzeniem nadania nie załącza jako dowód do odwołanie, niniejsze pismo nie znajduje się również w aktach sprawy.

Wobec brak usprawiedliwienia nieobecności obwinionego na rozprawie, sąd okręgowy przeprowadził przewód sądowy i wydał orzeczenie nie naruszając prawa do obrony obwinionego.

Sąd okręgowy miał prawo przeprowadzić rozprawę pod nieobecność radcy prawnego. Obwiniony wiedział o toczącym się wobec niego postępowaniu dyscyplinarnym i miał możliwość złożenia wyjaśnień w dogodnym dla niego terminie. Sąd odwoławczy zauważa również, że w postępowaniu dyscyplinarnym nie ma obowiązku uczestniczenia obwinionego w rozprawach. Potwierdza to postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2014 r. Sygn. akt SDI 13/14 oraz wyrok Sadu Najwyższego z dnia 8 lipca 2015 r. Sygn. akt. SDI 27/15. W niniejszym wyroku Sąd Najwyższy stwierdził, że osobisty udział obwinionego w postępowaniu dyscyplinarnym jest tylko jedną z form realizacji prawa do obrony, które może być realizowane także przez kierowanie do sądu odpowiednich pism procesowych przedstawiających stanowisko obwinionego. W ocenie sądu odwoławczego obwiniony w tym postępowaniu nadużył prawa do obrony poprzez wielokrotne składanie wniosków o odroczenie rozprawy oraz wcześniej usprawiedliwianie nieobecności podczas prowadzonych czynnościach przez Rzecznika Dyscyplinarnego. Pierwszy wyznaczony termin rozprawy to dzień 9 czerwca 2016 r. rozprawa odroczone na wniosek obwinionego (zwolnienie lekarskie, karta 54). Kolejne terminy rozpraw: 15 września 2016 r. sprawa odroczone na wniosek obwinionego (zwolnienie lekarskie karta 66), 14 luty 2017 r. (zwolnienie lekarskie karta 75), 9 maja 2017 r. (zwolnienie lekarskie, karta 98-99), 25 września 2018 r. (urlop poza granicami kraju karta 127).

Zdaniem sądu odwoławczego obwiniony swoim postępowaniem doprowadził do przedawnienia karalności zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych opisanych w pkt. 1 i 2 orzeczenia sądu okręgowego.

Reasumując powyższe, nie istniała przeszkoda do prowadzenia rozprawy pod nieobecność obwinionego prawidłowo zawiadomionego o terminie rozpraw, a tym samym sąd okręgowy nie naruszył prawa obwinionego do obrony wynikającego z art. 6 i art. 117 k.p.k.

Wobec powyższego, na podstawie art. 437 § 1, art. 456 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 74¹ oraz art. 62 ust. 1 ustawy o radcach prawnych sąd odwoławczy utrzymał w mocy pkt. 3 zaskarżonego orzeczenia.

Na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych, w związku z § 1, ust. 1, pkt.2 Uchwały Nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego Sąd Odwoławczy orzekł o kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w Warszawie.